

DATOS IDENTIFICATIVOS

Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Dificultades Específicas de Aprendizaxe

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Dificultades Específicas de Aprendizaxe			
Código	P02M081V01202			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Tellado González, Fernando			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia Deaño Deaño, Manuel Parente, Fernanda Leopoldina Ribeiro Ferreira da Silva, María Iolanda Tellado González, Fernando			
Correo-e	ftellado@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia trataremos os distintos procesos neuropsicolóxicos e cognitivos que subxacen a lectura, escritura e cálculo e que nos poden explicar as dificultades que aparecen no neno/a nos contextos escolares. Estas dificultades constitúen no seu conxunto o que se coñece como dificultades específicas de aprendizaxe.			

Competencias

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
B2	Ser capaz de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicarlos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos
B4	Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións suscitadas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixido, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

- C1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- C3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- C4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- C6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprender a natureza cognitiva dos procesos implicados na aprendizaxe da lectura, a escritura e o cálculo nas persoas con dificultades de aprendizaxe específicas.	A1 A2 B1 C1
Coñecer distintos programas para o apoio específico educativo á aprendizaxe destas persoas.	A1 A3 B1 C3 C4
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de apoio e aplicalos conforme ás necesidades motivacionais e de apoio das persoas con dificultades específicas de aprendizaxe.	A2 A3 A4 B1 C3 C4
Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación de sistemas de avaliación e intervención, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento.	A2 A3 A4 B1 B4 C1 C3 C4 C6
Avaliar os resultados dos programas aplicados en termos de beneficios para a aprendizaxe das persoas en termos do coñecemento actual do curso.	A3 A4 B1 B2 C6
Ser capaz de comunicar e aplicar os seus resultados a situacións de dificultades de aprendizaxe específicas.	A2 A3 A4 B4 C1 C3

Contidos

Tema	
Implicacións de dificultade de aprendizaxe específica en lectura, escritura e/ou cálculo no proceso educativo.	*
Procesamento diferencial da información para as aprendizaxes escolares e estratexias que supón. Perfís cognitivos diferenciais segundo a dificultade de aprendizaxe.	*
Valoración e medición dos procesos e estratexias cognitivas e a súa correlación co logro académico.	*

Análise das intervencións en necesidades específicas de apoio educativo para a lectura, escritura e cálculo.	*
Deseño da intervención en termos de apoio específico e contexto multicultural.	*
Elaboración e avaliación de resultados de intervención.	*
Informe, discusión e difusión dos resultados e conclusións obtidas.	*

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	6	2	8
Seminarios	0	12	12
Presentacións/exposicións	2	2	4
Traballos de aula	12	4	16
Traballos e proxectos	0	35	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Presentacións/exposicións	Presentación e discusión de resultados de aplicación de sistemas de avaliación e intervención.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Orientacións ao alumnado de forma presencial (en aula ou titoría) e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.
Traballos de aula	Orientacións ao alumnado de forma presencial (en aula ou titoría) e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Orientacións ao alumnado de forma presencial (en aula ou titoría) e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Presentacións/exposicións	Presentación e discusión de resultados de aplicación de sistemas de avaliación e intervención.	20	A2 A3 A4	B1 B2 B4	C1 C3 C4 C6
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40	A1 A2	B1 B2 B4	C1 C3 C4
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B4	C1 C3 C4 C6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da

presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Arbones, B. (2005). Detección, Prevención y Tratamiento de dificultades del aprendizaje. Cómo descubrir, tratar y prevenir los problemas en la escuela (1ª ed) . Vigo: Ideas Propias Editorial.

Armenta, F. y Rodríguez, C. (2010). *Necesidad específicas de apoyo educativo: Teoría, programas, adaptaciones curriculares, las nuevas tecnologías y las competencias básicas* . Sevilla: Fundación Ecoem.

Borregón, S. (2008). *E. LECTOES: enseñanza de la lectoescritura por método fonético: prevención y tratamiento de la dislexia: manual para padres y educadores*. Madrid: Ciencias de la Educación Preescolar y Especial.

Botías, F., Higuera, A. M. y Sánchez, J. F. (2012). *Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos*. Madrid: Wolters Kluwer Educación.

Cuetos, F. (2008). *Psicología de la lectura*. Bilbao: Wolters Kluwer España.

Cuetos, F. (2009). *Psicología de la escritura*. Bilbao: Wolters Kluwer España.

Cuetos, F., et al. (2007). *PROLEC-R: batería de evaluación de los procesos lectores, revisada*. Madrid: TEA.

Cuetos, F., Ramos, J. L. y Ruano, E. (2004). *PROESC: evaluación de los procesos de escritura (2ª ed.)*. Madrid: TEA.

Deaño, M (2000). *Como prevenir las dificultades del cálculo*. Málaga: Aljibe

Deaño, M. (2005). *D.N.: CAS (Das. Naglieri: Sistema de Evaluación Cognitiva). Adaptación Española*. Ourense: Gersam Ediciones.

Deaño, M. y Alfonso, S. (2007). Estilos de aprendizaje CAS y necesidades educativas específicas. En M. Deaño (Ed.), *Discapacidad y Familia. XXXIV Reunión Científica Anual*. Ourense: AEDES.

Deaño, M., Alfonso, S. y Fernández, M. J. (2006). El D.N: CAS como sistema de evaluación cognitiva para el aprendizaje. En M. Deaño (Ed.), *Formación del profesorado para atender a las necesidades específicas de apoyo educativo. XXXII Reunión Científica Anual*. (pp.159-182). Ourense: AEDES.

Defior, S. (2007). *Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo*. Málaga: Aljibe.

García-Madruga, J. A. (2006). *Lectura y conocimiento*. Barcelona: Paidós.

Gispert, D. y Ribas, L. (2010). *Alumnado con dificultades en el aprendizaje de la lectura*. Barcelona: Graó.

González, M. J. (coord.) (2012). *Prevención de las dificultades de aprendizaje*. Madrid: Pirámide.

González, M. J. y Martín, I. (2011). Intervención temprana de la lectoescritura en sujetos con dificultades de aprendizaje. *Revista Latinoamericana de Psicología*, 43 (1), 35-44.

González-Pienda, J. Nuñez, J.C. (1998). *Dificultades de aprendizaje escolar*. Madrid: Pirámide

Hernández, V. (ed.) (2005). *Prevención e intervención en los problemas de aprendizaje en la educación infantil y primaria*. Madrid: Universidad Pontificia de Comillas, D. L.

Iglesias-Sarmiento, V. (2009). *Dificultades de aprendizaje en el dominio aritmético y en el procesamiento cognitivo subyacente*. (Doctoral dissertation, University of Vigo, 2008). Ann Arbor, MI: ProQuest LLC/ UMI Dissertation Publishing.

Molina, S. ; Sinués, A. Deaño, M. (1998). *El fracaso en el aprendizaje escolar (II). Dificultades específicas de tipo neuropsicológico*. Málaga: Aljibe

Porrás, J. (2011). *Aproximación al alumnado con necesidades específicas de apoyo educativo*. Madrid: Visión Libros.

Sánchez, E. (coord.) (2010). *La lectura en el aula. Qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer*. Barcelona: Graó.

Veiga, M. (2006). *Dificultades de aprendizaje. Detección, Prevención y Tratamiento (1ª ed.)*. Vigo: Ideas Propias Editorial.

Vieiro, P. (2005). *Psicología de la lectura*. Madrid: Pearson

Viv East, L. E. (2010). *Guía práctica de necesidades educativas especiales*. Madrid: Morata.

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
 - A asistencia continuada ás sesións de clases e ás *tutorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
 - O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.
-